

folketingets vedtagelse den 23. maj 1980 om, at »ret til dagpenge ophører ved udløbet af den måned, hvori medlemmet fylder 67« (§ 53, stk. 3, i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v.). Unggrænsen har været sværere at trække. På den ene side fører en fuldstændig gennemførelse af lighedsgrundsætningen til blot at kræve, at den unge var udskrevet af folkeskolen. På den anden side har forslagsstillerne ønsket, at der efter dette tidspunkt var en vis periode, hvori den unge er særlig motiveret til at finde sig en læreplads og ikke blot forfalder til det for mange unge særlig fristende, som ligger i blot nogle dage om måneden at benytte sig af den her foreslåede ordning og derigennem opnå de nødvendige penge til livets opretholdelse for derefter at drive og sløse tiden bort. De senere års udvikling, hvorefter den almindelige alder for skoleophøret forhøjes mere og mere, vil sikkert inden for en overskuelig fremtid medføre, at 18 års ungarbejdergrænsen på arbejdsmarkedet også bliver forhøjet. Så længe dette ikke er sket, og så længe folketinget vitterlig opretholder et alvorligt ungdomsarbejdsløshedsproblem, har forslagsstillerne været betænkelige ved at sætte grænsen højere end de 18 år, hvor forældreforsørgelsespligten normalt ophører.

Fremskridtsgruppen har drøftet, om der – bl. a. som følge af statsfinansernes elendige stilling – skulle indføres en selvforsikringsregel. For eksempel 5 karensdage i hver 6 måneders periode. Udvildelsen af systemet fra som nu kun at gælde arbejdsløshedskassemedlemmer (altså stort set LO-arbejdere) til overensstemmende med grundlovens § 75 at angå alle giver en vis grund til en sådan stramning af reglerne. Arbejdsløshedsulykken bliver jo i mange tilfælde også først katastrofal, når arbejdsløsheden har stået på i nogen tid, og for de husstande, hvor dette ikke konkret er rigtigt, hjælper det almindelige sociale sikringsnet. Skulle man ikke sætte lovforslaget selvkontrollerende, administrationsbefriede effekt over styr, måtte en karensdagsregel nok udformes sådan, at vedkommende i karensperioden skulle stille sin arbejdskraft til det offentlige rådighed. Dette ville givetvis i gammel-tænkernes propaganda mod at indføre noget nyt blive udnyttet til påstande om, at man vil have de svage i samfundet til at trælle uden løn. Selv om den slags betragtninger stor set ville være udslag af manglende forståelse og/eller ond vilje, har forslagsstillerne dog endt deres overvejelser på dette punkt med i første omgang at ville se tiden an, hvordan nyordningen kommer til at virke, uden at den besværes af en karensdagsregel.

§ 1 stiller forskellige krav, som umiddelbart vil være opfyldt af næsten alle, der melder sig (dansk bopæl, eventuelt dansk indfødsret, fritstående i forhold til visse arbejdskampe, aldersgrænser). Opdages det, at en dagpengesøgende ikke opfylder disse vilkår, bortvises han og kan ikke få betaling for det arbejde, han har udført, før opdagelsen sker. Derimod skal der ikke ske nogen forudgående systematisk kontrol af, om betingelserne er opfyldt. Slipper den pågældende derefter godt fra at få dagpengebeløbet udbetalt, uanset at han ikke opfylder betingelserne herfor, afgøres de juridiske konsekvenser heraf – for eksempel tilbagebetalingspligt og/eller strafansvar – efter dansk rets almindelige regler. Hovedreglen må være, at tilbagebetaling ikke skal ske.

Til § 2

Samfundets finanser kan ikke år efter år bære, at staten skal punge milliardvis af kroner ud til snesevis af tusinder af mennesker, sådan at de intet må yde til gengæld til fordel for samfundet. I 1980 kommer der nok et betalingsbalanceunderskud på 17 milliarder kroner. Det betyder, at vi producerer for dette beløb for lidt i forhold til, hvad vi bruger. Det bliver 20. gang i de sidste 21 år, at dansk produktion bliver mindre end dansk forbrug. Og det bliver værre og værre. Ligesom 1979-tallet slog den hidtil værste rekord, vil de 17 milliarder være mere, end vi nogen sinde tidligere har haft i underskud. Af de 17 milliarder udbetales de 15 milliarder i arbejdsløshedsunderstøttelse (inkl. efterløn m. v.). Disse 15 milliarder bidrager til, at staten skal ud at låne ca. 46 milliarder kroner – eller anderledes udtrykt, at vi vælter over på vore efterkommere ud over at skulle betale deres egne udgifter også at klare tilbagebetaling af den gæld, vi i vor uforstand har stiftet.

Både efter deres størrelse og deres sammenhæng udtrykker disse tal en ubalance, som det er piskende nødvendigt at komme væk fra. Det kan alene ske ved, at der i de kommende års Danmark arbejdes meget mere end hidtil.

Et af midlerne er, at det offentlige i det mindste opnår en arbejdsydelse som modydelse for en del af de mange milliarder, som man giver ud.

Også derfor må skatteyderne kræve arbejde for at udbetale disse understøttelser.

Den enkelte kommune (jfr. § 4) vil hurtigt danne sig et nogenlunde sikkert indtryk af, hvor mange der kan forventes at dukke op hver enkelt dag. Herudfra kan fastsættes mødetider og mødesteder, der bevirker, at det offentlige får arbejdsopgaver